

Skab tryghed med god byplanlægning

Selvom kriminaliteten generelt er faldende, er danskerne blevet mere utrygge, når de går udenfor i mørke. Det Kriminalpræventive Råd opfordrer nu landets kommuner til at øge trygheden i det offentlige rum med god byplanlægning.

Af Charlotte Ruge, Det Kriminalpræventive Råd

Siden 2015 er danskerne blevet mere utrygge ved at færdes i deres kvarter efter mørkets frembrud. Andelen af utrygge er næsten fordoblet – fra 11 procent 2015 til 20 procent i 2021. Det viser den seneste tryghedsmåling fra TrygFonden. Også Rigspolitiets årlige tryghedsmåling viser, at der flere steder i landet er

udfordringer med utryghed. Samtidig har der været stor offentlig debat om særligt kvinders utryghed i nattelivet. Det Kriminalpræventive Råds formand Erik Christensen opfordrer landets kommuner til at arbejde målrettet på at øge trygheden.

- Utryghed forringer den enkelte borgers livskvalitet, så der er god

grund til at sætte ind. Alle skal kunne gå trygt i vores byer og byrum. Derfor er det afgørende at sætte tryghed på dagsordenen rundt om i kommunerne. Vi ved, at selv enkle ændringer i indretningen af byrummet kan mindske kriminaliteten og øge trygheden, siger Det Kriminalpræventive Råds formand Erik Christensen.

Det Kriminalpræventive Råd opfordrer til, at byplanlæggere tager afsæt i de 8 kriminalpræventive principper:

1. Øjne på gaden

Byområder, byrum og færdselsårer, der inviterer til menneskelig tilstedeværelse, skaber naturlig overvågning. Det gør byrummene mere trygge. Understøt den menneskelige tilstedeværelse med blandede funktioner, der er attraktive og designet med faciliteter til aktiviteter i store dele af døgnet. Det gør det også svært at begå kriminalitet uden at blive opdaget.

2. Overblik og synlighed

Skab god synlighed og mulighed for overblik over byrummet eller i området. Undgå blinde, inaktive og visuelt tillukkede facader. Aktive stueetager kan medvirke til, at der er synlighed i forhold til gaden. Når et område er indrettet, så det er muligt at holde øje med stier, veje og parkeringspladser, øges trygheden, og risikoen for kriminalitet bliver mindre. Hvis der er bygninger, kan de udformes, så vinduerne vender ud mod offentlige områder.

3. Sikker transport og bevægelse

Stier og færdselsårer med udsyn og åbenhed til siderne giver gode muligheder for at orientere sig og skifte retning, hvis man føler sig utryg. Skab klart definerede ruter for forskellige trafikformer og god belysning langs veje og stier. Fokuser hellere på få, centrale stier end mange spredte.

4. Trygheds-skabende belysning

Vælg en jævn belysning, som ikke blænder og uden generende lys fra andre kilder i området. Brug lys med god farvegengivelse på opholdssteder for fodgængere og cyklister, så det bliver rart og behageligt. Selvom f.eks. stier er godt oplyste, kan de virke utrygge, hvis de tilstødende områder ligger hen i mørke. Tænk på grænsen mellem lys og mørke. Alt for oplyste steder kan blænde og gøre kontrasten til mørket større. Hvis området virker rart og godt belyst, kan det betyde, at flere har lyst til at færdes der.

Ny publikation om trygge byrum

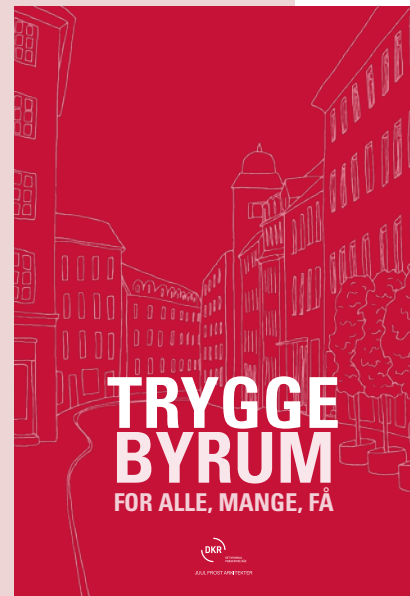
Det Kriminalpræventive Råd har udgivet en ny publikation, der netop sætter fokus på Trygge Byrum. Publikationen skal give lokalpolitikere, byplanlæggere og arkitekter inspiration til at styrke trygheden i deres kommune. Hans Peter de Place, som er specialkonsulent i Det Kriminalpræventive Råd, fortæller, at publikationen giver ideer til at udvikle både små byrum og hele bydele.

– I den nye publikation er der cases med små og store byrum forskellige steder i landet, fra forskønnelse af en skummel passage til en helt ny bydel ved en eksisterende station, siger Hans Peter de Place.

Han opfordrer arkitekter, byplanlæggere, og kommunalpolitikere til at læse anbefalingerne og de mange cases, som fx sætter spot på tryghed ved stationer og idrætsfaciliteter i boligområder samt tryghed for byens udsatte.

Trygge byrum for alle, mange, få

- ✓ Publikationen Trygge Byrum henvender sig bredt til politikere, byplanlæggere, arkitekter og rådgivere, der gennem deres arbejde kan øge trygheden lokalt med god byplanlægning.
- ✓ Publikationen indeholder cases fra Høje Taastrup, Hørsholm, Odense, Svendborg og Aarhus, hvor man har forsøgt at øge trygheden.
- ✓ Trygge Byrum er blevet til i tæt samarbejde med Arkitektforeningen, Build – Institut for Byggeri, By og Miljø på Aalborg Universitet, BL – Danmarks Almene Boliger, Dansk Byplanlaboratorium og Rigspolitiet.
- ✓ Publikationen er udarbejdet for Det Kriminalpræventive Råd af Juul Frost Arkitekter, de to tilhørende film er produceret af Optic Circus.

5. Psykologisk ejerskab og ansvarlighed

De steder vi kan lide at opholde os i byen, vil vi passe på.

Lysten til at bruge byens rum giver os et tilhørsforhold og psykologisk medejerskab til dem. Det har stor betydning for ejerskabsfølelsen, hvis borgerne er med til at definere områdets brug og identitet. Visuelt markante kendetegn i form af f.eks. farver, kunst og forskel i byggestil kan bidrage til, at beboerne føler et større tilhørsforhold. Tilstræb en klar markering af forskellige områdetyper i forhold til, om de er offentlige, halvoffentlige, halvprivate eller private. Det har betydning for beboernes ansvarsfølelse og giver personer ude fra en fornemmelse af, hvornår de træder ind på et mere privat område.

6. Opholds- og udfoldelsesmuligheder

Skab gode muligheder for at bruge byens rum for

alle generationer og forskellige grupper af brugere. Det er vigtigt for fællesskaberne og muligheden for at møde andre, at de offentlige arealer er designet, så forskellige mennesker inviteres til at færdes og opholde sig der.

7. Renholdelse og vedligeholdelse

God renholdelse og almen, god vedligeholdelse af byrummenes belægning, beplantning, byinventar med mere sender et signal om, at nogen passer på byrummet. God vedligeholdelse mindsker beboernes utryghed, da det signalerer et højt niveau af ansvar for byrummet.

Uorden og hærværk udbedres hurtigst muligt, da der er en tendens til, at det fordrer mere hærværk. Graffiti skaber utryghed, fordi området opleves som lovløst og uden opsyn. Inddrag driftspersonale i udviklingen af byens rum.

8. Fysisk beskyttelse og brug af sikkerhedsudstyr

Det er nødvendigt med fysiske sikkerhedsiltag i nogle byrum. Sikkerhedsudstyr som f.eks. aflåste hegn og videoovervågning kan undertiden/nogle gange skabe utryghed og bør opsættes med omtanke. Sikkerhedsudstyr bør derfor designes omhyggeligt, være af høj kvalitet og passe ind i byens rum.

